

УДК373.1:592

DOI 10.31652/2415-7872-2021-66-12-17

ВИКОРИСТАННЯ ЛЕПБУКІНГУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПАРАЗИТІВ ЛЮДИНИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Павлюченко О. В., orcid.org/0000-0002-2783-1037

Єрмошина Т. В., orcid.org/0000-0002-0667-4917

У статті розглянуто можливість використання лепбукінгу під час вивчення паразитів людини в закладах середньої освіти. У контексті Нової української школи важливим є формування у здобувачів освіти екологічної грамотності й прагнення до здорового життя. Педагогіка партнерства й компетентнісний підхід потребують застосування нових форм і методів навчання, заснованих на співпраці учнів, батьків та вчителів. Лепбукінг є прикладом такої взаємодії і його використання доречно для учнів будь-якого віку. Авторами з'ясовано, що ця інноваційну технологію можна використовувати як на уроках, так і для проведення позаурочних заходів, вона може стати основою при вивченні будь-якої біологічної теми. Запропоновано рекомендації щодо багаторазового використання лепбуків та їх модифікацій. Доведено, що лепбукінг доцільно використовувати в освітньому процесі, оскільки ця технологія дає можливість поєднувати навчання і творчість, індивідуальну і групову роботу учнів.

Ключові слова: лепбук, педагогіка партнерства, компетентність, змістова лінія, здоров'язбереження, паразитичні організми.

THE USE OF LAPBOOKING DURING THE STUDY OF HUMAN PARASITES IN A NEW UKRAINIAN SCHOOL

Pavliuchenko O., Yermoshyna T.

The article is about the possibility of using lapbooks in the study of human parasites in secondary education institutions. In the context of the New Ukrainian School, it is important to form in students key competencies, among which environmental literacy and striving for a healthy lifestyle take an important place. Fostering a respectful attitude to one's own health is the foundation for the further self-realization of the individual. Partnership pedagogy and a competency-based approach will require the use of new forms and methods of teaching based on the cooperation of students, parents and teachers. Lapbook is an example of this interaction and use appropriate for learners of all ages. The authors found that this innovative technology can be used both in the classroom and for extracurricular activities; it can become the basis for the study of any biological topic. Visualization of the material contributes to a better understanding and memorization of information by students, allows you to generalize and systematize the knowledge gained. This is especially important when studying specific educational material that is difficult for children to perceive, such as the characteristics of parasitic animals, the main ways of human infection and measures to prevent invasive diseases. The authors of the article suggest creating individual and group lapbooks with children of different ages. Independent work on a project contributes to the development of independence of each child, personal responsibility for the result obtained. In group work, communication and team interaction skills, friendliness, initiative, mutual support, organization are formed. Based on their own experience, the authors proposed recommendations for organizing the preparatory stage of the project, described a clear algorithm of actions for the rational use of teachers' time and resources, and made recommendations on the reuse of lapbooks and their modifications. It has been proven that, in the context of the New Ukrainian School, it is advisable to use lapbooks in the educational process, since this technology makes it possible to combine study and creativity, individual and group work of students, to form key competencies and is based on the pedagogy of partnership.

Keywords: lapbook, partnership pedagogy, competence, content line, health preservation, parasitic organisms.

У Концепції Нової української школи зазначено, що метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток і виховання особистості, яка прагне до самовдосконалення й навчання впродовж життя, вмє критично мислити, ставити цілі та досягати їх [8]. Випускник нової школи має поєднувати в собі цілісну особистість, патріота з активною життєвою позицією та інноватора, здатного змінити навколишній світ. Він повинен володіти ключовими компетентностями, серед яких важливе місце займає екологічна грамотність і здорове життя. Адже саме здоров'я людини вважають найбільшою цінністю і єдиним критерієм доцільності та ефективності всіх без винятку видів діяльності. Виховання дбайливого ставлення до свого здоров'я, як особистої та суспільної цінності, є необхідною передумовою формування освіченого українця.

Зазначимо, що в сумному переліку хвороб людини паразитарні захворювання займають одне з перших місць і завдають значних збитків населенню. Уважають, що кожен мешканець упродовж життя неодмінно заражається паразитичним організмом [1]. Смертність унаслідок інфекційних та інвазійних хвороб прирівнюють до смертності від онкологічних захворювань і серцево-судинної патології. Тому, ознайомлення

з особливостями будови паразитів, їхніми життєвими циклами та поширенням є необхідною передумовою вивчення заходів профілактики інвазійних хвороб. Ґрунтовні знання та формування відповідних гігієнічних навичок є запорукою збереження власного здоров'я та здоров'я навколишніх.

Організація освітнього процесу в Новій українській школі обов'язково має ґрунтуватися на педагогіці партнерства. Аналіз різних форм взаємодії вчителя й учня спонукає педагога обирати найбільш ефективні технології в розрізі вивчення конкретної теми певного предмету.

Мета статті – з'ясувати особливості використання лепбукінгу під час вивчення паразитів людини задля формування дбайливого ставлення до власного здоров'я.

Ідея використання складених аркушів паперу для кращого запам'ятовування навчального матеріалу належить Діні Зайк. Саме вона у 80-х роках ХХ сторіччя запропонувала створювати різноманітні міні-книжки для легкого й цікавого засвоєння інформації дітьми [3]. Згодом письменниця з Вірджинії Теммі Дабі використала поєднання таких міні-книжок для домашнього навчання. Вона спробувала окремі дрібні елементи вкладати в одну папку, що оформлена належним чином. Така саморобна книга зручно розташовувалася на колінах у дитини, тому й отримала відповідну назву – лепбук (lapbook). Наприкінці ХХ ст. ця техніка почала використовуватись у домашніх школах всього світу. Книга або тематична папка різноманітної форми на будь-яку тему з оригінально оформленими елементами подобалась дітям, батькам, вихователям, вчителям. Тому цілком закономірно, що ця ідея поступово перетворилася в окрему технологію навчання – лепбукінг.

Кожна дитина – неповторна особистість, наділена від природи унікальними якостями. Завдання Нової української школи на основі педагогіки партнерства допомогти кожній дитині розкрити та розвинути свої здібності й таланти [8]. Однак сучасній дитині недостатньо дати лише знання, необхідно навчити користуватися ними. Відоме китайське прислів'я стверджує: «Дай людині рибу, і ти нагодуєш її лише раз. Навчи її ловити рибу, і вона буде годуватися нею все життя». Важливим є формування життєвих компетентностей, які потрібні кожному і здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя. У Концепції Нової української школи зазначено 10 ключових компетентностей, однією з яких є вміння вчитися впродовж життя [8]. Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових умінь і навичок, уміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, оцінювати власні результати навчання – це риси, що є основою для успішної самореалізації учня. Педагогіка партнерства і компетентнісний підхід потребують застосування нових форм і методів навчання, заснованих на співпраці. Тож лепбукінг, як різновид проектної технології, є вдалим прикладом взаємодії учнів між собою, з батьками та вчителями.

Використання лепбуків в закладах загальної середньої освіти, зокрема, при вивченні біології, має низку переваг. Діти вчать самостійно обирати, впорядковувати і систематизувати інформацію, аналізувати її та робити висновки. Завдяки візуалізації учні краще розуміють матеріал і швидше його запам'ятовують. Крім того, ця технологія формує активну позицію учня, адже кожен лепбук є унікальним і ґрунтується на індивідуальному баченні навчальної інформації кожною дитиною.

Виділяють різні лепбуки відповідно до мети їх застосування (навчальні, ігрові, автобіографічні, привітальні тощо). На уроках біології в закладах середньої освіти найчастіше використовують саме навчальні лепбуки. Вони дозволяють організувати навчальну діяльність на основі взаємодії педагога і учнів, орієнтовані на інтереси й можливості кожної дитини. Можна стверджувати, що ця технологія сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії. Крім того, вона розвиває допитливість, творчість, ініціативність школярів, а ці риси дуже важливі для учня Нової української школи. Створення лепбуку можна використати як засіб вивчення нового матеріалу, так і як засіб закріплення вивченого матеріалу. Під час такої роботи учні краще усвідомлюють та запам'ятовують інформацію, вчать встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати та використовувати збережені дані. Лепбук дозволяє узагальнити та систематизувати знання учнів з певної теми.

На уроках біології лепбукінг можна використовувати як для індивідуальної, так і для групової роботи учнів. У першому випадку позитивним є розвиток самостійності кожної дитини, особистої відповідальності за отриманий результат. За умови групової роботи формуються навички комунікації і командної взаємодії, дружелюбність, ініціативність, взаємна підтримка, організованість тощо.

Вихователі та вчителі початкових класів активно використовують лепбукінг у своїй діяльності [3, 4, 5] і переконують, що поданий у такій формі навчальний матеріал засвоюється значно краще порівняно з традиційними методами вивчення матеріалу. Ми використовували цю технологію під час роботи з учнями молодших, середніх та старших класів закладів загальної освіти. Так, на природничому факультеті Житомирського державного університету імені Івана Франка в червні 2019 року в межах навчально-пізнавального «Біологічного порталу» для школярів міста Житомира проведені заняття на тему «Знання – твоя зброя (профілактика паразитарних хвороб)». На основі цих матеріалів були також проведені практичні заняття для вчителів біології на курсах підвищення кваліфікації у червні–жовтні 2020 року.

Навчальний матеріал щодо особливостей паразитичних тварин, основних шляхів зараження людини та заходів профілактики є досить специфічним і непростим для сприйняття дітьми, особливо молодшого віку.

Однак такі знання потрібні для втілення змістової лінії «Здоров'я і безпека», якої дотримуються в процесі вивчення Біології 6–9 класів [2]. Метою цієї змістової лінії є формування учня як духовно, емоційно, соціально та фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя й створювати безпечне життєве середовище. Зокрема, учнів 7 класів орієнтують на вивчення біологічних особливостей паразитарних безхребетних для попередження зараження ними [2; 6]. Для успішної боротьби з паразитарними хворобами, необхідно знати біологію та морфологію паразитів, найбільш поширені шляхи зараження, патогенний вплив на людський організм та заходи профілактики. Ці знання кожен має отримати якомога раніше, бажано ще в шкільному віці. Необхідність вивчення матеріалу про паразитичних тварин нашого регіону та привертання уваги до заходів профілактики зараження паразитами спонукало нас до візуалізації матеріалу. Ми обрали технологію лепбукінгу як найцікавіший варіант наочності для учнів закладів середньої освіти.

З дітьми молодшого шкільного віку ми виготовляли один лепбук на групу формату А2 (рис. 1). Учитель тут є основним носієм інформації й співавтором проекту. На першому етапі створення лепбуку вчитель продумує макет і його складові, готує конвертики, кишеньки, різнорівневі книжечки, гармошки, віконечка тощо. На наступному етапі розподіляє окремі частини спільної роботи між різними учнями. Саме процес створення такої тематичної папки є неймовірно захоплюючим. Діти самостійно обирають вид діяльності – підписують картки і їх систематизують, вирізають, клеять, складають логічні пари, пазли та ін. Під час такої роботи матеріал «оживає», до нього можна торкнутись. Учитель заохочує фантазію й креативність школярів, допомагає виділити головні й підпорядковані поняття, акцентує увагу на важливих моментах, учить виявляти послідовності й причинно-наслідкові зв'язки. Різноманітні види діяльності сприяють вивченню й закріпленню інформації, а процес запам'ятовування відбувається швидше і легше. Останній етап (поєднання складових у єдине ціле) вимагає уважності, поміркованості і акуратності.

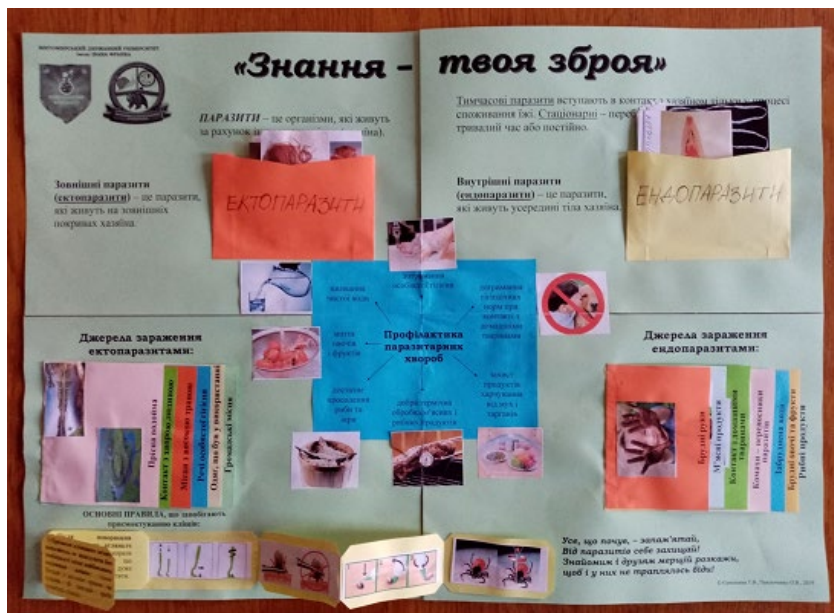

Рис. 1. Зразок лепбуку великого формату, що був виготовлений з учнями початкових класів

Створення лепбуку є досить клопіткою діяльністю для вчителя, однак зацікавленість молодших школярів незвичним способом подання інформації, емоції від їх власної дослідницької діяльності надихають педагога на створення нових проектів. Першочергово готові лепбуки можна неодноразово використовувати для повторення вивченого матеріалу.

Діти середнього та старшого шкільного віку мають необхідний мінімум знань, можуть об'єднувати й узагальнювати інформацію, здатні самостійно приймати рішення. Тож і роль учителя в цьому випадку дещо інша. Він пропонує тему лепбука та обговорює її з учнями. За потреби вона може бути змінена, розширена чи навпаки звужена. Спільно з дітьми вчитель узгоджує план майбутнього лепбука і його складові. Робота над лепбуком спонукає школярів поглиблювати свої знання, здійснювати самостійний інформаційний пошук. Педагог за потреби коректує діяльність учнів, заохочує їх творчість та оригінальність, сприяє креативним рішенням. Проте всі рекомендації варто надавати лише на правах партнера. Під час створення лепбуку учні вчать бачити поняття, що вивчаються з теми, та конструюють власне цілісне бачення теми.

З учнями середніх та старших класів ми створювали індивідуальні лепбуки на цю ж тему (рис. 2).

На наш погляд, саме такий варіант дозволяє врахувати особливості, рівень знань та вподобання кожного школяра. Кожна дитина має змогу проявити власну фантазію, оригінальність і може працювати у власному, зручному для неї темпі. Це дуже важливо, оскільки саме в підлітковому періоді виникає потреба в автономії

та самостійності, а в сфері самосвідомості формується образ власного «Я» [7]. Зважаючи на те, що міжособистісне спілкування з дорослими і ровесниками позитивно позначається на розвитку психіки та особистості загалом варто коментувати, обговорювати процес створення лепбуку та результати діяльності. Іноді дискусія призводить до подальшого розгортання теми й сприяє створенню нових лепбуків.

Рис. 2. Зразок індивідуального лепбуку: 1 – титульний аркуш, 2 – основні інформаційні блоки, 3 – підсумкова опорна схема, 4 – наповнення лепбуку

Під час роботи на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників, ми провели як заняття по створенню групового лепбуку, так і заняття з вивчення матеріалу про паразитичних тварин на основі лепбуку, модифікувавши його у гру з картками. Так, учасники брали активну участь у складанні логічних пар (паразитичний організм і його систематичне положення), мали змогу вирішувати завдання з кількома варіантами відповідей (паразит і його локалізація в організмі людини). Виконуючи роль учнів, учителі біології долучилися до складання узагальнюючих опорних схем, присвячених вивченню шляхів зараження паразитами та профілактиці інвазійних захворювань.

Працюючи з великою кількістю учнів молодшого, середнього та старшого шкільного віку, ми на власному досвіді переконалися, що лепбукінг зацікавлює школярів будь-якого віку й може стати основою при вивченні будь-якої біологічної теми. Це універсальна технологія, яка сприяє розвитку пізнавальної активності, креативності та самостійності учнів і є універсальним засобом реалізації ключових компетентностей Нової української школи.

Варто зазначити, що ця технологія має і незначні недоліки, насамперед для педагога. Зокрема, створення лепбуку вимагає значного підготовчого етапу від учителя – продумування плану, пошук матеріалів, створення складових для виготовлення тощо. Задля економії часу педагога й раціональної організації проекту рекомендуємо чітко дотримуватися послідовних кроків.

Крок 1. Вибір теми та її обговорення з учнями. На цьому етапі вчитель разом з школярами визначають тематику майбутнього проекту, колективно складають алгоритм наступних дій.

Крок 2. Створення макету лепбуку. Важливо ретельно продумати основу, яка буде доцільна саме для обраної теми. Це може бути стандартна книга з двома розворотами або папка різного формату з кількома розворотами, книга-веселка або книга-гармошка, складний пазл або ж інші креативні варіанти.

Крок 3. Вибір варіантів наповнення лепбуку. Можна підготувати міні-книжечки (на 4, 8 і більше сторінок), гармошки, кишеньки, міні-пазли, конвертики, книги-віяла тощо. Вибір складових залежить від обсягу інформації, яку вони міститимуть. Так, книга-колесо доречна для позначення невеликих процесів і є цікавою завдяки своїй рухомості. Книгу-віяло використовують для демонстрації частин цілого. Багатошарова книжка або книжка-сходинка (з паперу різної довжини і різних кольорів) знадобиться для узагальнення і виділення головних складових єдиного процесу або єдиної структури. Можна виготовити чотирикутну книгу (книгу-конверт), якщо інформацію варто розподілити на чотири блоки. Квадратна

незавершена книга (3 квадрати різних кольорів склеєні між собою й загортаються в маленький квадрат) буде доречна для вивчення послідовностей або переходу від загальних понять до конкретних.

Вибір форми представлення інформації залежить як від обсягу матеріалу, так і від креативності педагога. Як правило, всі складові виготовляють із паперу різного кольору в контрастних поєднаннях. Це не лише надає естетичного вигляду проекту, а і допомагає зосереджувати увагу школярів на основній інформації, дає змогу виділяти головні й підпорядковані поняття.

Крок 4. Виготовлення лепбуку. Поєднання основи та всіх складових вимагає послідовності дій, спонукає до організованості та акуратності.

Крок 5. Обговорення проекту та його представлення. Важливо використовувати лепбук багаторазово, під час повторення, закріплення чи узагальнення отриманих знань. Радість використання результату власної праці спонукатиме дітей до нових ідей.

Зазначимо, що лепбукінг вимагає і певних матеріальних затрат, зважаючи на необхідність виготовлення деталей проекту. Задля уникнення цих незручностей ми рекомендуємо при виготовленні принаймні частини деталей забезпечити багаторазовість їх використання. Так, при вивченні паразитів ми використали ламінування для карток з зображенням видів тварин (рис. 3). Завдяки цьому їх можна використовувати з різною метою – при вивченні систематичної належності, під час розподілу на групи паразитів, визначенні локалізації в організмі хазяїна тощо.

Рис. 3. Картки з зображенням паразитичних видів тварин (1) та шляхів зараження людини паразитами (2) багаторазового використання

Пропонуємо планувати використання складових лепбука і для інших форм представлення навчального матеріалу. Так, при вивченні паразитичних видів тварин в курсі «Зоологія» ми застосували ламіновані картки з зображенням видів для групової роботи студентів під час з'ясування шляхів зараження людини ектопаразитами й ендopаразитами (рис. 3). Такі універсальні елементи дозволяють педагогу легко й динамічно пояснювати новий матеріал, перевіряти рівень засвоєння інформації та в разі потреби коригувати знання учнів.

Висновки. Лепбукінг вимагає від педагога постійно підвищувати свою професійну майстерність і допомагає реалізувати ключові компетентності Нової української школи. Зокрема, виготовлення лепбука для вивчення паразитичних організмів та шляхів профілактики інвазивних захворювань формує екологічну грамотність і бажання дотримуватися здорового способу життя. Формула сучасної школи передбачає наявність дев'яти ключових компонентів, один з яких – педагогіка партнерства між учителем і учнем. Діти нового покоління потребують постійної творчості, гармонії між пізнанням нового й розвагою. Саме лепбукінг може забезпечити це поєднання. Виготовлення лепбуків – це процес пошуку, опрацювання, збирання, збереження суттєвої та цікавої інформації у незвичній формі. При вивченні біології лепбук можна застосувати як метод навчання з учнями будь-якого віку. Він інформативний та багатофункціональний, сприяє розвитку різнобічної творчої особистості. Лепбукінг є ефективною інноваційною формою роботи, яку доцільно використовувати на уроках біології, для проведення позаурочних заходів, виконання домашніх завдань тощо. Особливо корисним він стане при вивченні складних і насичених інформацією тем. Лепбук – це можливість поєднувати навчання, пізнання світу і творчість, тому він є універсальною технологією, яку доцільно застосовувати в освітньому процесі.

Література

1. Медична біологія: підручник / за ред. В.П. Пішака, Ю.І. Бажори. – Вид. 3-тє. – Вінниця: Нова книга, 2017. – 608 с.
2. Метельська М.В. Вивчення паразитів як необхідна складова змістової лінії «Здоров'я і безпека» у навчальній програмі «Біологія» / М.В. Метельська, М.О. Довбня, Т.В. Єрмошина, О.В. Павлюченко // VI Міжнародна заочна науково-

- практична конференція «Актуальні питання біологічної науки»: Збірник статей. – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2020. – С. 189–193.
3. Пляцок А.О. Використання технології лепбук в роботі з дошкільниками. Навчально-методичний посібник / А.О. Пляцок, В.В. Олійник. – Вінниця: КУ «ММК», 2017. – 45 с.
4. Тарасенко Ю.К. Лепбук як інноваційна форма роботи під час вивчення частин мови в початковій школі / Ю.К. Тарасенко // Міжнародна науково-практична конференція «НПК – 2018». – Суми, 2018. – С. 114–115.
5. Vejmělková M. The Usage of Lapbook in Teaching English to Very Young and Young Learners : Bachelor Thesis / Monika Vejmělková. – Brno, 2018. – 127 с.
6. Біологія. 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/15.biologiya-6-9.docx>.
7. Губарь О.Г. Формування особистості підлітка в процесі його соціалізації / О.Г. Губарь // Електронний збірник наукових праць Запорізької обласної академії післядипломної педагогічної освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10432>.
8. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

References

1. Medychna biolohiia: pidruchnyk / za red. V.P. Pishaka, Yu.I. Bazhory. – Vyd. 3-tie. – Vinnytsia: Nova knyha, 2017. – 608 s.
2. Metelska M.V. Vyvchennia parazytiv yak neobkhidna skladova zmistovoi linii «Zdorovia i bezpeka» u navchalnii prohrami «Biolohiia» / M.V. Metelska, M.O. Dovbnia, T.V. Yermoshyna, O.V. Pavliuchenko // VI Mizhnarodna zaochna naukovopraktychna konferentsiia «Aktualni pytannia biolohichnoi nauky»: Zbirnyk statei. – Nizhyn: NDU imeni Mykoly Hoholia, 2020. – S. 189–193.
3. Pliatsok A.O. Vykorystannia tekhnolohii lepbuk v roboti z doshkilnykamy. Navchalno-metodychnyi posibnyk / A.O. Pliatsok, V.V. Oliinyk. – Vinnytsia: KU «ММК», 2017. – 45 s.
4. Tarasenko Yu.K. Lepbuk yak innovatsiina forma roboty pid chas vyvchennia chastyh movy v pochatkovii shkoli / Yu.K. Tarasenko // Mizhnarodna naukovopraktychna konferentsiia «NPK – 2018». – Sumy, 2018. – S. 114–115.
5. Vejmělková M. The Usage of Lapbook in Teaching English to Very Young and Young Learners : Bachelor Thesis / Monika Vejmělková. – Brno, 2018. – 127 с.
6. Biolohiia. 6–9 klasy. Navchalna prohrama dlia zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv. Prohrama zatverdzhena Nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 07.06.2017 № 804. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/15.biologiya-6-9.docx>.
7. Hubar O.H. Formuvannia osobystosti pidlitka v protsesi yoho sotsializatsii / O.H. Hubar // Elektronnyi zbirnyk naukovykh prats Zaporizkoi oblasnoi akademii pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/10432>.
8. Nova ukrainska shkola: kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

УДК 378.14

DOI 10.31652/2415-7872-2021-66-17-24

ЩОДО ПОТРЕБИ КОМПЛЕМЕНТАРНОЇ ОСВІТИ ПІСЛЯ ПАНДЕМІЇ

Танась М., Шахов В.

Пандемія COVID-19 спричинила серйозні збої в освітніх системах у всьому світі. Зусилля, спрямовані на стримування поширення хвороби, прискорили запровадження дистанційного навчання, яке стало одним із основних інструментів організації сучасної освіти. Через це актуальним постає завдання навчитися ефективно використовувати арсенал інструментів, що надаються сучасними ІТ-технологіями, а також тих, які уможливають і надалі бути людиною в цьому просторі з ефективним розумом і руками та відкритим для інших серцем.

Впровадження дистанційної освіти підтвердило низку істин, що поділяються багатьма поколіннями вчителів. Зокрема, розвиток людини полягає не лише в тому, щоб напічувати його знаннями; процес навчання вимагає тонких, особистих стосунків між учнем і вчителем, а також доцільного та індивідуалізованого використання методів, засобів, змісту та стилів дій; необхідно забезпечити школам та педагогам самостійність та незалежність, а також право на власні програми; родина та школа повинні співпрацювати і не бути в опозиції один до одного; безпека дітей та молоді, а також турбота про стан освіти мають глибоке соціальне, економічне та політичне обґрунтування. Їх урахування вимагає системної методології діяльності в галузі відбудови шкільної спільноти, а також підтримки вчителів у сфері методів дистанційного навчання, використання відкритих освітніх ресурсів, програм, що підвищують цифрову компетентність, а також програм освітньої діяльності, а не лише дидактичної. Процес навчання не може